

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 9C/56/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812221665
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beata Gešvantnerová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2013:3812221665.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudcom JUDr. Beatou Gešvantnerovou vo veci navrhovateľa BL Telecom dept, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14 Bratislava, IČO 45 535 108, zastúpený v konaní kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14 Bratislava IČO 36 862 711 proti odporcovi E. Q., nar. X.X.XXXX, bytom W. Brezany , W. XXX/XX o zaplatenie 248,95 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a** .

Navrhovateľovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ návrhom doručeným súdu dňa 5.11.2012 žiadal zaviazat' odporkyňu na zaplatenie 248,95 EUR s 9%-ným úrokom z omeškania z tejto sumy od 28.2.2010 do zaplatenia titulom zmluvnej pokuty. Odporkyňa sa k žalobe nevyjadřila.

Súd vo veci nariadil pojednávanie. Svoju neprítomnosť na pojednávaní odporkyňa ospravedlnila, takisto sa ospravedlnil právny zástupca navrhovateľa, ktorý žiadal, aby súd konal v jeho neprítomnosti. Súď preto konal v ich neprítomnosti. Navrhovateľ poukázal na rozsudok KS Prešov č.k. 9Co 31/2012-157, v ktorom sa tento nestotožnil s právnym záverom Krajského súdu Prešov č.k. 16 Co 33/2012, na prípustnosť dojednania zmluvnej pokuty v spotrebiteľskom zmluvnom vzťahu. Poukázal, že zo žiadnych ustanovení občianskeho zákonníka a zákona o ochrane spotrebiteľa číslo 250/2007 Z.z. či zákona o spotrebiteľských úveroch číslo 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy nie je možné vyvodit' že by zmluvné strany neboli oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom. Jedinou podmienkou platnosti je primeranosť tejto sankcie v porovnaní so závažnosťou nesplnenia záväzku spotrebiteľom. Podľa neho neobstojí názor o nevyvážení dohody z dôvodu, že by pokutou mal byť sankcionovaný len spotrebiteľ. Poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. 9. 2000 č.k. 4Obdo 4/1999, ktorý je možné aplikovať aj na občianskoprávne vzťahy. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie. Súď môže označiť takéto dojednanie v zmluve za neprijateľné len vtedy, keď výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby nedošlo k zániku zmluvy. Ak je zmluvná pokuta primeraná v čase uzavretia zmluvy, nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dohody o zmluvnej pokute bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy k domu došlo. Z hľadiska posudzovania primeranosti sankcie tvorenej pokutou je relevantná taká výška, ktorá zahŕňa aj prípad keď kupujúci spotrebiteľ nezaplatí predávajúcemu ani zakúpené technologické zariadenie, ani z titulu minimálnej ceny služby za dobu viazanosti. Ak je pokuta v čase uzavretia zmluvy primeraná k výške zabezpečenej sumy a výške zodpovedajúcej súhrnu prípadných škôd, ktoré možno očakávať v prípade porušenia povinnosti, nie sú splnené podmienky pre záver o

neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k) ods. 5 občianskeho zákonníka. Pre záver o neprimeranosti nestačí že zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná. Zmluvná pokuta nezabezpečuje dlh odporcu, ale benefity ktoré poskytol právny predchodca navrhovateľa odporcovi. Právny predchodca navrhovateľa poskytol odporcovi telekomunikačné zariadenie Sony Ericsson T 280 za 490 slovenských korún, čo predstavuje 16,27 eura pričom štandardná cena bola 3690 slovenských korún teda 122,49 eura. Odporca teda nebol sankcionovaný len zato, že nezaplatil faktúry ale za to, že tým, že nesplnil svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby bola jeho SIM karta vypojená z prevádzky, čím porušil jeho povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po dohodnutú dobu viazanosti, kedy by prostredníctvom platieb za poskytnuté služby po dobu viazanosti postupne splnil svoj záväzok, ktorému zodpovedal protizväzok právneho predchodcu navrhovateľa zabezpečiť mu mobilný telefón za zľavnenú cenu. Zmluvná pokuta v tomto v prípade plní funkciu satisfakčnú. Účelom pokuty bolo naplnenie funkcie paušalizovanej náhrady škody a odporca je sankcionovaný za to, že nesplnil svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby v dôsledku čoho musela byť SIM karta vypojená z prevádzky. Neplnením záväzku viazanosti odporcom vzniká na strane právneho predchodcu navrhovateľa škoda vo výške rozdielu medzi plnou cenou mobilného telefónu a akciovou cenou. Zmluvná pokuta teda plní funkciu aj preventívnu. V takom prípade musí byť zmluvná pokuta vyššia ako hodnota výhody ktorú zákazník získava. Funkcia zmluvnej pokuty ako zabezpečovacieho prostriedku spočíva v tom, že hrozbou majetkovej ujmy núti dlžníka aby sa pripravil na splnenie zmluvnej povinnosti. Je potrebné posudzovať otázku prijateľnosti zmluvnej pokuty v čase, keď vznikal zmluvný vzťah. Výška pokuty závisí od hodnoty poskytnutých benefitov v čase uzavretia zmluvy - dotácia na mobilný telefón a je závislá od rizika ktoré môže právnenému predchodcovi navrhovateľa vzniknúť v prípade, ak odporca načerpá všetky benefity a nezaplatí žiadne platby. Odporca mal možnosť ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty, mal možnosť výberu, do akého zmluvného vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa vstúpi. Mohol si vybrať zmluvu bez mobilného telefónu. Tiež mal na výber, aký telefón si kúpi a aká bude výška dotácie. Bol uzrozumený s tým, že od výberu telefónu bude závisieť výška zmluvnej pokuty pre prípad porušenia jeho záväzkov. Na podporu týchto tvrdení poukázali na rozsudok Krajského súdu Prešov 12 Co 39/2011 z 15. 6. 2011 podľa ktorého žalovaná mala právo vybrať si medzi mobilnými operátormi a musela zvažovať aj okolnosti aký poplatok bude mesačne platiť, aký si vyberie telefón a mala možnosť voľby a teda aj vplyvu na dojednanú výšku zmluvnej pokuty. Musela si byť vedomá dôsledkov zmluvného záväzku a nemôže do zmluvného vzťahu vstupovať so špekuláciami na prípadnú možnosť porušenia zmluvného záväzku. Právny zástupca ďalej k primeranosti zmluvnej pokuty poukázal na právnu úpravu obsiahnutú v paragrafe 3a ods. 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 87/1995 Z.z. podľa ktorého sa považuje za primeranú sankcia do výšky poskytnutej hodnoty peňažných prostriedkov, pričom, ak sankcie dosiahnu hodnotu poskytnutých peňažných prostriedkov, je možné ako sankciu ďalej uplatňovať len úroky z omeškania v zmysle nariadenia. Pri poskytnutí peňažných prostriedkov v sume, napríklad 500 euro by mal veriť nárok na zmluvnú pokutu 500 euro a zákonné úroky z omeškania. Keďže uplatňuje zmluvnú pokutu v menšej výške domnieva sa, že nemôže byť neprijateľná. Ak by súd neuznal nárok navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty, je potrebné zobrať do úvahy, že právnenému predchodcovi navrhovateľa bola spôsobená skutočná škoda ktorá zodpovedá hodnote dotácie do poskytnutého telefónneho zariadenia, telefón bol odporcovi poskytnutý za 16,27 eura, pričom štandardná cena bola 122,49 euro. Právny predchodca navrhovateľa financoval mobilné zariadenie, ktoré si žalovaný vybral a preto mu vznikla škoda, ktorá by mu nebola vznikla ak by žalovaný dodržal svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy a riadne plnil počas celej doby viazanosti. Škoda teda zodpovedá hodnote dotácie do poskytnutého mobilného telefónu.

Súd dokazovaním vykonaným oboznámením zmluvy, dodatkov k zmluve o pripojení, faktúrami ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

Právny predchodca navrhovateľa uzatvoril s odporkyňou zmluvu o pripojení zo dňa 12. 6. 2008 a dodatok k zmluve o pripojení FIX predmetom ktorej bolo poskytnutie elektronickej komunikačnej služby právnym predchodcom navrhovateľa. Navrhovateľ uzatvoril 16. 12. 2011 so spoločnosťou Slovak Telecom a. s. Bratislava, IČO 35763469 zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bol odplatný prevod pohľadávok uvedených v prílohe zmluvy voči odporkyňi vedený pod referenčným číslom 1. 91841957. Povinnosťou odporkyne bolo voči právnenému predchodcovi uhradiť zmluvnú pokutu 7500 SK , teda 248,95 eura, ktorá bola dohodnutá v zmluve o pripojení. Právny predchodca navrhovateľa sa zároveň pod bodom 1 písm. c) dodatku zaviazal v prospech odporkyne zabezpečiť predaj zľavneného mobilného telefónu Sony Ericsson T 280i za 16,27 eura hoci štandardná cena bola 122,49 eura.

Odporkyňa sa pod bodom 1 písm. b) zaviazala riadne a včas platiť cenu služieb podniku podľa zvoleného programu služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so zmluvou o pripojení, riadiť sa všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti Slovak Telekom a.s., platným cenníkom služieb tejto spoločnosti. Podľa bodu 2 dodatku sa ako účastník zmluvy zaviazala, že po dobu viazanosti uvedenú v tabuľke č. 1 dodatku, ktorá začína plynúť od dátumu účinnosti tohto dodatku nepožiadala o vypojenie SIM karty z prevádzky a že sa nedopustí takého konania a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo zrušiť zmluvu o pripojení odstúpením od zmluvy alebo právo vypovedať zmluvu o pripojení z dôvodov porušenia povinnosti zo strany účastníka; za žiadosť o vypojenie SIM karty z prevádzky sa pritom považuje najmä výpoveď zo zmluvy o pripojení zo strany účastníka, žiadosť o jej vypojenie v prípade straty alebo krádeže SIM karty ako aj odstúpenie účastníka od zmluvy o pripojení z iného dôvodu, než je porušenie povinnosti na strane podniku. Podľa bodu 3 dodatku účastník berie na vedomie, že podnikom poskytnutá výška zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu je odlišná v závislosti od zvoleného programu služieb. Účastník sa zaväzuje, že po dobu viazanosti uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku nepožiadala o aktiváciu alebo zmenu programu služieb na program služieb s nižším mesačným poplatkom ako má minimálny program služieb uvedený v tabuľke č. 1 tohto dodatku. Účastník zároveň berie na vedomie a súhlasí s tým, že počas doby viazanosti nemôže požiadať o aktiváciu alebo zmenu aktivovaného programu služieb na ekvivalentný program služieb. Podľa bodu 4 dodatku v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo 3 tohto dodatku alebo v článku 3 bode 3.6 všeobecných podmienok alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a) až c) všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku, v danom prípade vo výške 7500,- Sk s DPH. Zaplatením akejkoľvek zmluvnej pokuty podľa tohto dodatku nezaniká právo podniku na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá mu vznikla porušením povinnosti, na ktorú je daná zmluvná pokuta viazaná. Podnik a účastník sa dohodli, že za žiadosť o vypojenie SIM karty z prevádzky podľa tohto dodatku sa považuje aj žiadosť účastníka o prenesenie telefónneho čísla uvedeného v záhlaví tohto dodatku od spoločnosti k inému podniku poskytujúcemu verejnú telefónnu službu v Slovenskej republike.

Právny predchodca navrhovateľa faktúrou vyúčtoval odporkyni zmluvnú pokutu vo výške 248,95 EUR s dátumom splatnosti dňa 27.2.2010.

Dňa 16.12.2011 spoločnosť Slovak Telecom, a.s., so sídlom Karadžičova 10, Bratislava ako postupca na strane jednej a žalobca BL Telecom debt, s.r.o. so sídlom Šoltésova 14, Bratislava ako postupník uzatvorili zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bol odplaatný prevod pohľadávok navrhovateľa uvedených v prílohe zmluvy vrátane pohľadávky voči odporkyni vedenej pod referenčným číslom 1.91841957.

Podľa § 78 ods. 9 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, zmluvy o pripojení podľa doterajších predpisov sú zmluvami o poskytovaní verejných služieb podľa tohto zákona (zákon nadobudol účinnosť dňa 01.11.2011, okrem ustanovení § 42 a § 44, ktoré nadobudli účinnosť dňa 01.01.2012, t.j. ide práve o ustanovenia o zmluve o poskytovaní verejných služieb a transparentnosť a uverejňovanie informácií pre užívateľa; zákon zrušil zákon č. 610/2003 Z. z.).

Podľa § 43 ods. 1 a 2 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 610/2003 Z. z.“), zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 42 ods. 1 písm. a) zákona č. 610/2003 Z. z., podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z., účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzaviera dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

V prejednávanej veci dospel súd po vykonanom dokazovaní k záveru, že návrh navrhovateľa je nedôvodný. L. mal preukázať, že právny predchodca navrhovateľa L. M. a.s. predtým T-Y. L., a.s., uzavrel s odporkyňou zmluvu o pripojení v znení dodatku z XX.X.XXXX na základe ktorých sa zaviazal poskytovať odporkyňi elektronické komunikačné služby. Súd na právny vzťah navrhovateľa a odporcu aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách účinné

od 01.01.2008 Právny vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou založený zmluvou o pripojení posúdil súd ako občianskoprávny vzťah, na dojednanú aplikáciu Obchodného zákonníka účastníkmi zmluvy súd neprihliadal, pretože ju považoval za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko odporkyňa ako spotrebiteľ nemohla ovplyvniť obsah dodatku, ktorý nebol individuálne dojednaný a aplikácia Obchodného zákonníka je pre odporcu ako spotrebiteľa nevýhodná (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 5 M Cdo/20/2009 zo dňa 25.01.2011). Odporkyňa uzavrela zmluvu ako fyzická osoba bez oprávnenia na podnikanie. Súd mal preukázané, že právo na zaplatenie dlžných služieb prešlo na navrhovateľa. Súd návrh ako nedôvodný zamietol. Pre prípad porušenia zmluvných povinností dojednali právny predchodca navrhovateľa a odporkyňa v zmluve o pripojení zmluvnú pokutu 248,95 eur. Z návrhu vyplýva, že odporkyňa neuhradila cenu za poskytnuté elektronické komunikačné služby riadne a včas, resp. nerealizoval povinné zmluvné dobíjanie počas celej dojednanej doby viazanosti. Je zrejmé, že sporné zmluvy o pripojení možno súčasne charakterizovať ako spotrebiteľské zmluvy a na odporkyňu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri ich uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvami o pripojení je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Navrhovateľ právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvíja od spotrebiteľských zmlúv, ktoré sú ako tzv. typové zmluvy uzavierané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právny predchodca navrhovateľa zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával. Nakoľko sporné zmluvy o pripojení sú spotrebiteľskými zmluvami je potrebné na ne aplikovať ustanovenia právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Spoločným znakom tejto právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia zmluvnej voľnosti. K základným princípom spotrebiteľských zmlúv patrí, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Uvedené súd konštatuje z toho dôvodu, že práve zmluvné dojednania obsiahnuté v sporných zmluvách o pripojení týkajúce sa zmluvnej pokuty považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednania, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Podľa názoru súdu v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzavieraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že navrhovateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania by nemali ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie sa účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní by nemali mať vplyv na prvotné posúdenie toho, či dojednaná zmluvná pokuta nie je neprimeranou sankciou za nesplnenie povinnosti (§ 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka). Kládie sa tým veľký dôraz hlavne na dodávateľa, ktorý pripravuje obsah zmluvy (tento obsah zmluvy spotrebiteľ už nijako neovplyvňuje), aby bol náležite opatrný a dôsledný aj pri dojednávani vedľajších zmluvných dojednaní, ako je zmluvná pokuta. Len týmto

spôsobom sa efektívne zabezpečí, aby slabšia strana v spotrebiteľských zmluvách bola dostatočne informovaná o následkoch nesplnenia povinností a len týmto sa vypestuje vzťah dôvery spotrebiteľa k dodávateľom. V danej veci zmluvná pokuta tak, ako je dojednaná v sporných zmluvách o pripojení, považuje súd za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Z hľadiska času dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy napríklad jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti, teda na jeho začiatku. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje). Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednaného aj v prípade ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať. Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k predmetu zmluvy. Pri dobe viazanosti 24 mesiacov predstavuje dodávateľom garantované poskytovanie služieb, povinnosť odporcu zaplatiť za minimálne dobitie 300 Sk mesačne (9,63) a teda za tieto služby najmenej sumu 231 eur. Zmluvná pokuta bola pritom dojednaná v sume 248,95 eur, čo predstavuje viac ako 100 % z celkovej hodnoty povinného zmluvného dobitia; pokiaľ ide o hodnotu zabezpečovanej povinnosti, zmluvná pokuta v sume 248,95 eur zabezpečovala zaplatenie dojednaného mesačného poplatku v sume 9,63,- € (teda viac ako 25-násobok jeho hodnoty). Takáto výška zmluvnej pokuty predstavuje neprimerane vysokú sankciu za nesplnenie povinností, ku ktorým sa zaplatenie zmluvnej pokuty dojednálo. Je pritom zrejmé, že navrhovateľ odvíja právo na zaplatenie zmluvnej pokuty najmä od nesplnenia povinnosti zaplatiť splatné faktúry za poskytnuté služby, resp. za nerealizovanie povinného zmluvného dobitia. Po vyčerpaní služieb v rámci zvoleného účastníckeho programu pritom dodávateľ už neposkytuje spotrebiteľovi služby za také ceny ako je to v rámci dojednaného programu, preto zmluvná pokuta v tomto rozsahu pôsobí ešte neprimeranejšie. Pre úplnosť je potrebné dodať, že zmluvná pokuta bola dojednaná najmä pre prípad nezaplatenia splatnej ceny za služby riadne a včas, resp. pre prípad porušenia povinností upravených vo vymedzených článkoch zmluvy (dodatku k zmluve), ktoré nesúvisia s predajom mobilného telefónu alebo iného koncového zariadenia, ktorým užívateľ prijíma služby. Prípadná predajná cena takéhoto mobilného telefónu alebo koncového zariadenia a výška zľavy nemajú žiadny vplyv na posúdenie primeranosti zmluvnej pokuty. Nebolo povinnosťou odporcu zaplatiť rozdiel týchto cien a je len na obchodnej politike navrhovateľa, že takéto zľavy ponúka; preto na hodnotu mobilného telefónu súd pri rozhodovaní neprihliadal, keď navyše je zrejmé, že jeho hodnota bola vzhľadom na plynutie času po uzavretí zmluvy o pripojení nepochybne nižšia, ako v čase jej uzavretia. Vzhľadom k tomu, že zmluvná pokuta je dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy a neprimerane vysoká zmluvná pokuta je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takéhoto dojednaného ako neprijateľná zmluvná podmienka, v spotrebiteľských zmluvách preto nie je možné využiť tzv. moderačné právo upravené v § 545a Občianskeho zákonníka. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Na základe uvedeného súd uplatnenú zmluvnú pokutu spolu s príslušenstvom z nej ako nedôvodnú zamietol.

Navrhovateľ bol v konaní neúspešný, preto podľa O.s.p. mu právo na náhradu trov konania súd nepriznal. Odporkyňa náhradu trov konania neuplatnila, preto súd o jej trovách nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Prievidza do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže navrhovateľ podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.